

INSPIRATIONSHÆFTE

GIV BØRN EN STEMME I BOLIGOMRÅDERNE!

“

Det er en rigtig god idé at give børnene indflydelse på hvordan tingene skal se ud i boligområdet. For man ødelægger jo ikke noget, som man selv har været med til at lave.

Tommy Karsberg Petersen,
vicevært i Håndværkerparken

Konradi
LIV I OG MELLEM HUSENE

AKB
Rødovre

Inspirationshæftet er støttet af:

Den almene forsøgspulje under Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen og VELUX FONDEN

Udarbejdet af:

Boligselskabet AKB, Rødovre og Konradi – liv i og mellem husene

Publiceret i 2019

Layout: Tine Vogensen

Inspirationshæftet kan også downloades via www.børnedemokrati.dk.

Indhold

FORORD	5
ANLEDNING	6
HVAD ER BØRNEDEMOKRATI?	8
8 GODE GRUNDE TIL BØRNEDEMOKRATI	10
BAG OM BØRNEDEMOKRATI	62
OM BØRNEDEMOKRATIETS FREMTID	66
HVIS DU VIL VIDE MERE	68

OM PROJEKT BØRNEDEMOKRATI

Boligselskabet AKB, Rødovre og Konradi – liv i og mellem husene tog initiativ til projekt Børnedemokrati for at bidrage til at sikre børns stemme, engagement og ejerskab i de almene boligområder. Projektet er gennemført fra 2015 til 2019 og består af et pilotprojekt og et udviklingsprojekt¹. Pilotprojektet foregik i boligafdelingen AKB, Ved Milestedet, og formålet var at undersøge og pilotafprøve, hvordan børnedemokrati kan udformes. Udviklingsprojektet er gennemført på tværs af Danmark i udvalgte boligafdelinger i Civica i Odense, FOB i Slagelse, Himmerland Boligforening i Aalborg og fortsat i AKB, Rødovre. Formålet har her været at undersøge, hvordan de gode erfaringer og metoder fra pilotprojektet kan videreudvikles, testes og anvendes i andre boligafdelinger med andre karakteristika. Resultaterne er gode, og børnedemokratiet er nu forankret i de udvalgte boligafdelinger. Igennem hele projektet har AKB, Rødovre været projektejer og Konradi – liv i og mellem husene projektleder.

Projektet er et samarbejde på tværs af landet mellem følgende parter:

Projektet er støttet af:

VELUX FONDEN

^{1/} "Børnedemokrati i almene boligområder (del I) – Undersøgelse og pilotafprøvning" (2015-2016) og "Inddragelse af børn i almene boligområder via børnedemokrati (del II) – Udvikling, test og forankrings – praksisværktøj til Børnedemokrati" (2017-2019).

Forord

Igennem de sidste tre år er vores gode erfaringer med børne-demokrati i AKB, Ved Milestedet rullet bredere ud. Børnedemokratiet er testet og videreudviklet i boligorganisationer og -afdelinger på tværs af landet, i CIVICA i Odense, FOB i Slagelse og Himmerland Boligforening i Aalborg. Det er derfor med både stor glæde og stolthed, at vi nu kan præsentere jer for vores samlede erfaringer og resultater. De er nemlig gode og viser, at børnedemokrati kan lade sig gøre i boligorganisationer og -afdelinger med vidt forskellige forudsætninger og karakteristika. Alle steder er der arbejdet engageret og kvalificeret med børnedemokratiet, som i dag er en fast del af livet i boligafdelingerne.

Jeg vil derfor sige tak for godt samarbejde til vores mange gode samarbejdspartnere -både børn og voksne- i Rødovre og rundt omkring i landet. Sammen har vi været med til at sætte børnedemokrati på dagsordenen i den almene boligsektor. Og vi er slet ikke færdige. Det er håbet, at vi bl.a. med inspirationshæftet kan medvirke til at endnu flere boligorganisationer og boligafdelinger etablerer børnedemokrati fremover, så endnu flere børn får en stemme der hvor de bor!

Klaus Lind Bentsen
formand, afdelingsbestyrelsen i AKB Ved Milestedet
og Boligselskabet AKB, Rødovre

Anledning

Børnedemokrati kan styrke både børn, beboerdemokrati og boligafdeling. Børnenes kompetencer og trivsel øges, beboerdemokratiet moderniseres og fremtidssikres, og boligafdelingens fællesskaber, samarbejder og image styrkes. Børnedemokrati kan også bidrage til, at alle passer bedre på boligområdet og til at skabe glæde i hverdagen.

“ **Det er så fedt, at børnene fortæller om alt det, de har lyst til. Det bliver man glad af. Og vi vil gerne hjælpe.**

Helle Kokkendoff Riber,
formand for afdelingsbestyrelsen i Elmelunden

“ **Børnedemokrati er en indlysende god idé i den almene sektor. Det bakker op om vores tradition for fællesskab og nærdemokrati.**

Flemming Stenhøj Andersen,
direktør i FOB, medlem af børnedemokratiets advisory board

Inspirationshæftet formidler de erfaringer og resultater, som er opnået i projekt børnedemokrati i perioden 2015 til 2019. Erfaringerne og resultaterne er indhentet via udvikling og test i fire forskellige boligorganisationer og boligafdelinger på tværs af Danmark.²

Inspirationshæftet giver viden om og gode argumenter for at etablere børnedemokrati i almene boligområder, og kan læses af alle med interesse for og lyst til at arbejde med børnedemokrati.

Hæftet er særligt målrettet beslutningstagere i boligorganisationer og boligafdelinger, der overvejer børnedemokrati.

^{2/} Resultaterne er fremkommet via løbende evalueringer og er suppleret med litteratur om børneinddragelse, boligområder, demokrati m.m. Der er foretaget både interne og eksterne evalueringer igennem hele projektperioden. Konradi – liv i og mellem husene har gennemført de interne evalueringer, mens SocialRespons har gennemført de eksterne evalueringer. Til sidst i inspirationshæftet findes en række litteraturhenvisninger.

Hvad er børnedemokrati?

Børn har en holdning til mange ting og ikke mindst til deres nærmeste omgivelser. Hvad er de glade for, og hvad vil de lave om. Erfaringerne viser, at børn gerne vil høres, involveres i deres boligafdeling og spille en aktiv rolle i de almene boligområder. Erfaringerne viser også, at voksne kan lære af at lytte til børn.

Driftsmedarbejdere er gode til børn og til at inddrage børn i beslutningsprocesserne. Hvis de understøttes i det, så kan de udgøre fundamentet for et rigtig velfungerende børnedemokrati.

Søren Lillevang,
ejendomsleder i AKB Ved Milestedet

DEFINITION AF BØRNEDEMOKRATI

"At det enkelte barn har størst mulig indflydelse på eget liv i boligområdet, og at beboerdemokratiet gør det muligt for børnene at komme til orde og blive mødt i øjenhøjde i en ligeværdig samtale med henblik på at skabe fællesskab og etablere løsninger, der skaber bedre boligområder for alle."³

DRIFTSMEDARBEJDERE SOM TOVHOLDERE PÅ BØRNEDEMOKRATI

Erfaringerne viser, at driftsmedarbejderne løfter børnedemokratiet på en kvalificeret og engageret måde. De er gode til at møde børnene ligeværdigt og i øjenhøjde og til at skabe relationer og fællesskaber. Børnedemokrati er samtidig en ny opgave for driftsmedarbejderne, og erfaringerne viser derfor også, at der er behov for at de understøttes i etableringen og gennemførelsen heraf.

3/ Definitionen er inspireret af Hans Aage (professor i nationaløkonomi) og Hal Kochs (teolog, historiker og debattør) demokratiopfattelser og bygger samtidig på de praksiserfaringer, der er opnået i projekt børnedemokrati.

8 gode grunde til børnedemokrati

På baggrund af erfaringerne i projekt børnedemokrati præsenteres her otte særligt gode grunde til at etablere børnedemokrati. Grundene viser de mange fordele, der er ved at give børn indflydelse i de almene boligområder. Samtidig gives et indblik i hvordan man kan inddrage børn og hvad børn kan få indflydelse på. De otte grunde illustreres og konkretiseres gennem cases fra projektet.⁴

“ Der er mange gode sidegevinster ved børnedemokratiet, som på hver deres måde bidrager til at gøre boligområdet bedre for både børnene og de andre beboere.

Rikke Marie Rau,
service- og udviklingschef i Civica, medlem af
børnedemokratiets advisory board

OM BØRNEDEMOKRATIETS MODENHED

På tværs af boligafdelingerne i projektet er der forskel på omfanget og karakteren af de fordele børnedemokratiet har medført på nuværende tidspunkt. Forskellene hænger bl.a. sammen med børnedemokratiets modenhed (erfaring), dvs. hvor længe det har eksisteret i den enkelte boligafdeling.

^{4/} Udvikling og test af børnedemokratiet er foregået i et tæt samarbejde mellem Konradi – liv i og mellem husene og de udvalgte boligorganisationer og boligafdelinger fx gennemførelsen af de forskellige børneinddragende aktiviteter.

GRUND 1

Medbestemmelse til børn

Medbestemmelse handler om, at børn er med til at bestemme over eget liv, der hvor de bor. I boligområderne er der mange forskellige ting, som børn kan få indflydelse på og være med til at bestemme. Det gælder alt fra fysiske forhold til sociale aktiviteter. Fx legepladser, nyttehaver, skraldekampagne, grillsteder, halloween og meget andet, der kan komme boligområdets øvrige beboere til gode.

“ Det er en virkelig god idé med det her børnedemokrati, fordi så er det ikke de voksne, der skal bestemme. For de ved måske ikke altid, hvad vi kan lide.

Erjona,
børnedemokrat i Elmelunden

HVORFOR ER MEDBESTEMMELSE VIGTIGT?

Børn får øget selvværd

Børn vil godt høres, involveres og spille en aktiv rolle i deres boligafdeling. Når børn oplever, at de får større indflydelse på eget liv, får de styrket deres selvværd. De oplever, at de er en ressource og får et positivt billede af både sig selv og af det boligområde, de bor i.

Der passes bedre på boligområdet

Medbestemmelse kan skabe interesse, engagement og ejerskab til boligområdet. Når børn er med til at bestemme, passer de bedre på området og kan også medvirke til, at deres kammerater, forældre og andre gør det.

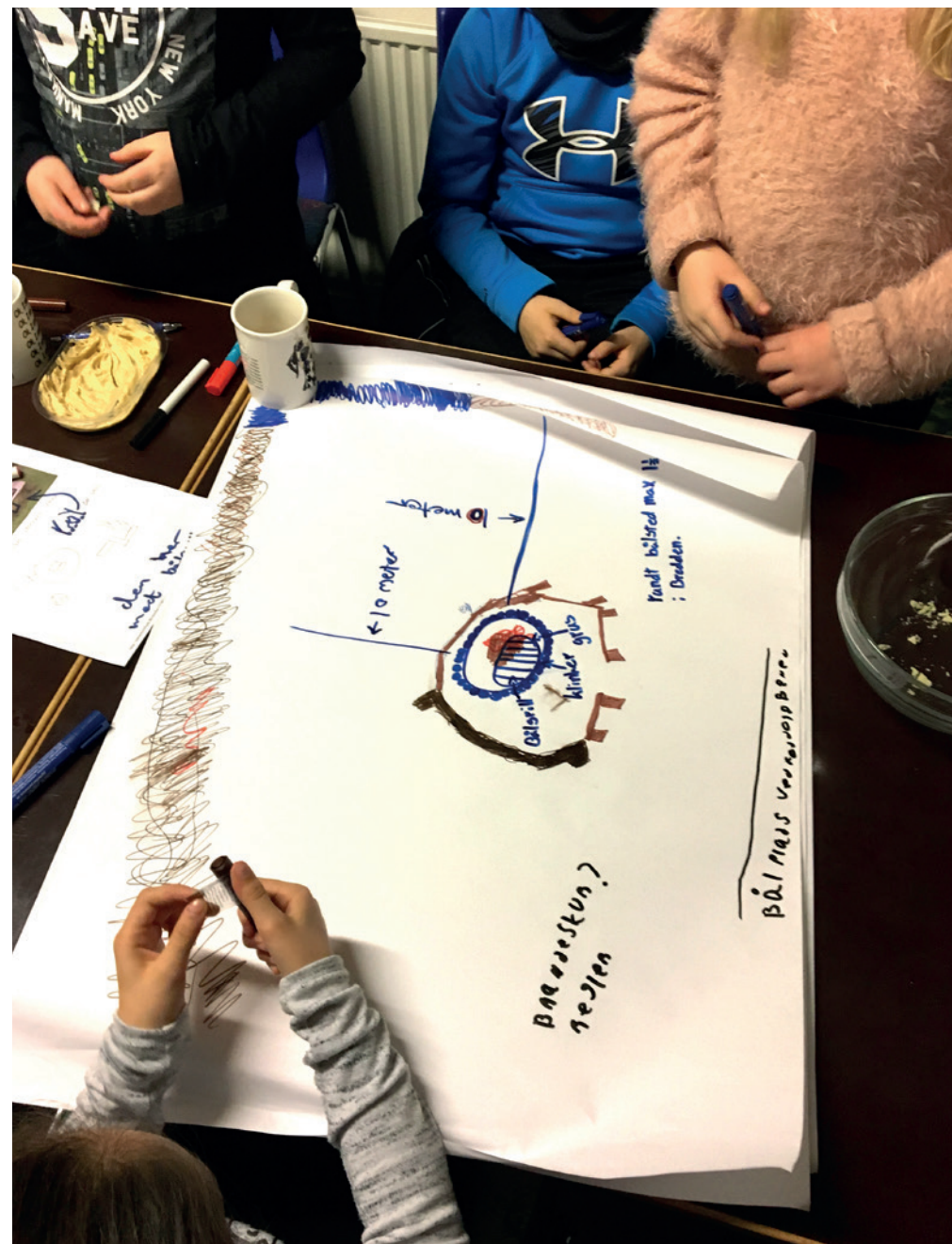
CASE

Børnedemokrater indretter bålplads i Slagelse

I Håndværkerparken ønskede afdelingsbestyrelsen at etablere en bålplads i boligområdet. De valgte at inddrage børnedemokraterne for at give dem medbestemmelse og få deres perspektiv på bålpladsen. Børnedemokraterne og driftsmedarbejderne Jørgen og Tommy indledte derfor et samarbejde med brandinspektøren fra Slagelse Brand og Redning. På et børnemøde fortalte brandinspektøren om regler og sikkerhed for en bålplads.

Børnedemokraterne udviklede herefter idéer og tegnede skitser til udformningen af bålpladsen.

På et møde med afdelingsbestyrelsen fremlagde børnedemokraterne deres forslag til, hvordan bålpladsen skulle se ud, og hvor i boligområdet den skulle ligge. Bestyrelsen godkendte allerede på mødet børnedemokraternes forslag, og det vakte stor glæde hos både børnedemokrater og driftsmedarbejdere.

Samarbejdet mellem afdelingsbestyrelsen, børnedemokraterne, brandinspektøren og driftsmedarbejderne resulterede i en ny bålplads til afdelingen. Bålpladsen blev indviet ved et festligt arrangement for beboerne med sodavand og hotdogs til alle. Brandinspektøren og børnedemokraterne fortalte her om deres samarbejde omkring bålpladsen.

“ Samarbejdet kan bidrage til, at vi lærer nogle af de lokale børn at kende og til at synliggøre vores arbejde. Samtidig kan børnenes nye forståelse for ild være forebyggende.

Flemming Bjerring,
brandinspektør i Slagelse Brand og Redning

BØRNEDEMOKRATIET I HÅNDVÆRKERPARKEN

Tovholdere:
Viceværterne Jørgen Graversen
og Tommy Karsberg Petersen

Boligorganisation	FOB
Afdeling	Håndværkerparken (Afdeling 44 og 46)
Antal lejemål	211
Antal beboere	500
Antal faste børnedemokrater	6

GRUND 2

Demokratiske kompetencer til børn

I børnedemokratiets aktiviteter udvikler, drøfter og præsenterer børnedemokraterne deres idéer til udvikling af boligområdet. Børnedemokraterne kan samarbejde både med hinanden, driftsmedarbejderne, afdelingsbestyrelsen og eventuelt andre relevante samarbejdspartnere. Derigennem udvikler børnene demokratiske kompetencer som problemløsning, meningsudveksling og empati.

“ Vi kan se, at børnene vokser og blomstrer af at være med i børnedemokratiet. Det handler om at bygge på de ressourcer, der allerede er i boligafdelingerne, og her er børnene rigtig vigtige.

Jens Løkke Møller,
afdelingschef i BL, medlem af børnedemokratiets
advisory board

HVORFOR ER DEMOKRATISKE KOMPETENCER TIL BØRN VIGTIGT?

Børn får et sundt børneliv

Inddragelse og indflydelse på boligområdet giver børn en oplevelse af både glæde og stolthed. Børnene oplever at være ligeværdige parter i (lokal) samfundet og oplever ikke "udenforskab" eller marginalisering. Demokratiske kompetencer kan medvirke til at øge børns livsglæde og trivsel og kan hjælpe dem videre på vej mod et godt ungdoms- og voksenliv.

Boligområdet talentudvikler nye demokratiske borgere

Børnedemokraterne arbejder med de samme emner (fx fysiske og sociale forhold) og arbejdsmåder (fx demokratisk dialog og problemløsning) som i det øvrige (beboer)demokrati. Børnedemokratiet kan derfor medvirke til at udvikle fremtidens kompetente demokrater til fx afdelingsbestyrelser, kommunalbestyrelser, Folketinget eller noget helt fjerde.

CASE

Børnedemokrater i demokratisk dialog med borgmesteren i Aalborg

I Kanalkvarteret i Aalborg ønskede børnedemokraterne at fortælle Aalborgs borgmester om afdelingens børnedemokrati og samtidig høre, hvad en borgmester laver. Driftsmedarbejderne Allan og Kim kontaktede derfor borgmesteren, som takkede ja til at møde børnedemokraterne. På et børnemøde forberedte børnedemokraterne en præsentation og nogle spørgsmål til borgmesteren.

1. Hvad laver en borgmester?
2. Hvorfor vil du være borgmester?
3. Er du rig?
4. Hvor lang tid har du været borgmester?
5. Hvad laver du i din fritid?
6. Er det sjovt at være borgmester?
7. Er du veganer?
8. Når man er borgmester, har man så meget fritid, eller er det et job, hvor man kan komme til at sidde til langt ud på natten.

På mødet med borgmesteren var der en god (demokratisk) dialog mellem borgmesteren og børnedemokraterne. Borgmesteren fik indblik i Kanal-kvarterets børnedemokrati, og børnedemokraterne fik indblik i borgmesterens arbejde.

Efter mødet hos borgmesteren afsluttede Allan, Kim og børnedemokraterne dagen med en hyggelig fællesspisning på en lokal burgerbar.

“ Børnedemokraterne var spændte på at møde borgmesteren. Han var god til at tale med dem i øjenhøjde.

Allan Sørensen,
ejendomsfunktionær i Kanalkvarteret

Borgmesteren og børnedemokraterne aftalte at holde kontakten, og på den måde fik både borgmesteren og Kanalkvarterets børnedemokrati en ny god og kvalificeret samarbejdspartner.

OM BØRNEDEMOKRATIETS AKTIVITETER

Aktiviteterne i børnedemokratiet tager udgangspunkt i fire overordnede børneinddragende metoder:

Ekskursion: Socialfaglig tur ud af boligområdet med fokus på relationsopbygning og læring om demokrati i praksis

Foto- og videosafari: Gåtur med fotografering/videooptagelse af udvalgte steder i boligområdet, der giver indsigt i børnenes syn på området

Børnemøde: Udvikling, drøftelse og beslutning af idéer om aktiviteter og forandringer i boligområdet

Møde med beslutningstagere: Dialog om demokrati eller om en konkret idé børnene gerne vil have opbakning til

BØRNEDEMOKRATIET I KANALKVARTERET

Tovholdere:

Varmemester Kim Bech Hillgren og ejendomsfunktionær Allan Sørensen

Boligorganisation	Himmerland Boligforening
Afdeling	Kanalkvarteret (Afdeling 40, 41, 42 og 44)
Antal lejemål	400
Antal beboere	665
Antal faste børnedemokrater	4

GRUND 3

Udvikling og styrkelse af beboerdemokratiet

Børnedemokratiet kan tilføre både nye arbejdsmetoder og nye perspektiver til det beboerdemokratiske arbejde. Fx kan metoden ”fotosafari” både være en ny og spændende arbejdsform for en afdelingsbestyrelse og samtidig skabe nye vinkler på boligområdet. Med inddragelsen af børn styrkes også beboerdemokratiets mangfoldighed og repræsentativitet.

“ **Vores børnedemokrater har nogle forældre, som lige pludselig dukkede op til beboermøder. Og det er jo i sig selv interessant, for her sidder nogle voksne, som ikke har interesseret sig for det der demokrati, som nu lige pludselig dukker op.**

Klaus Lind Bentsen,
formand, afdelingsbestyrelsen i AKB Ved Milestedet

HVORFOR ER UDVIKLING OG STYRKELSE AF BEBOERDEMOKRATIET VIGTIGT?

Fremtidssikring af beboerdemokratiet

Børnedemokratiet kan bidrage til at fremtidssikre beboerdemokratiet ved at have fokus på nye målgrupper, nye arbejdsmetoder og nye idéer til udvikling af boligområdet. Det kan medvirke til, at beboerdemokratiet (også) appellerer til fremtidens beboerdemokrater.

Mere engagement i boligområdet

Børnedemokraternes deltagelse kan fx smitte af på deres forældre og give dem lyst til at engagere sig i boligafdelingen og beboerdemokratiet. Fx som ’hjælper’ til børnenes arrangementer, som deltager ved beboermøder eller ved andre aktiviteter i bolig- og lokalområdet.

“ **Flere af vores børnedemokraters forældre er blevet aktive i boligområdet, fx er nogle mødre nu uddannet bydelsmødre.**

Søren Lillevang,
ejendomsleder i AKB Ved Milestedet

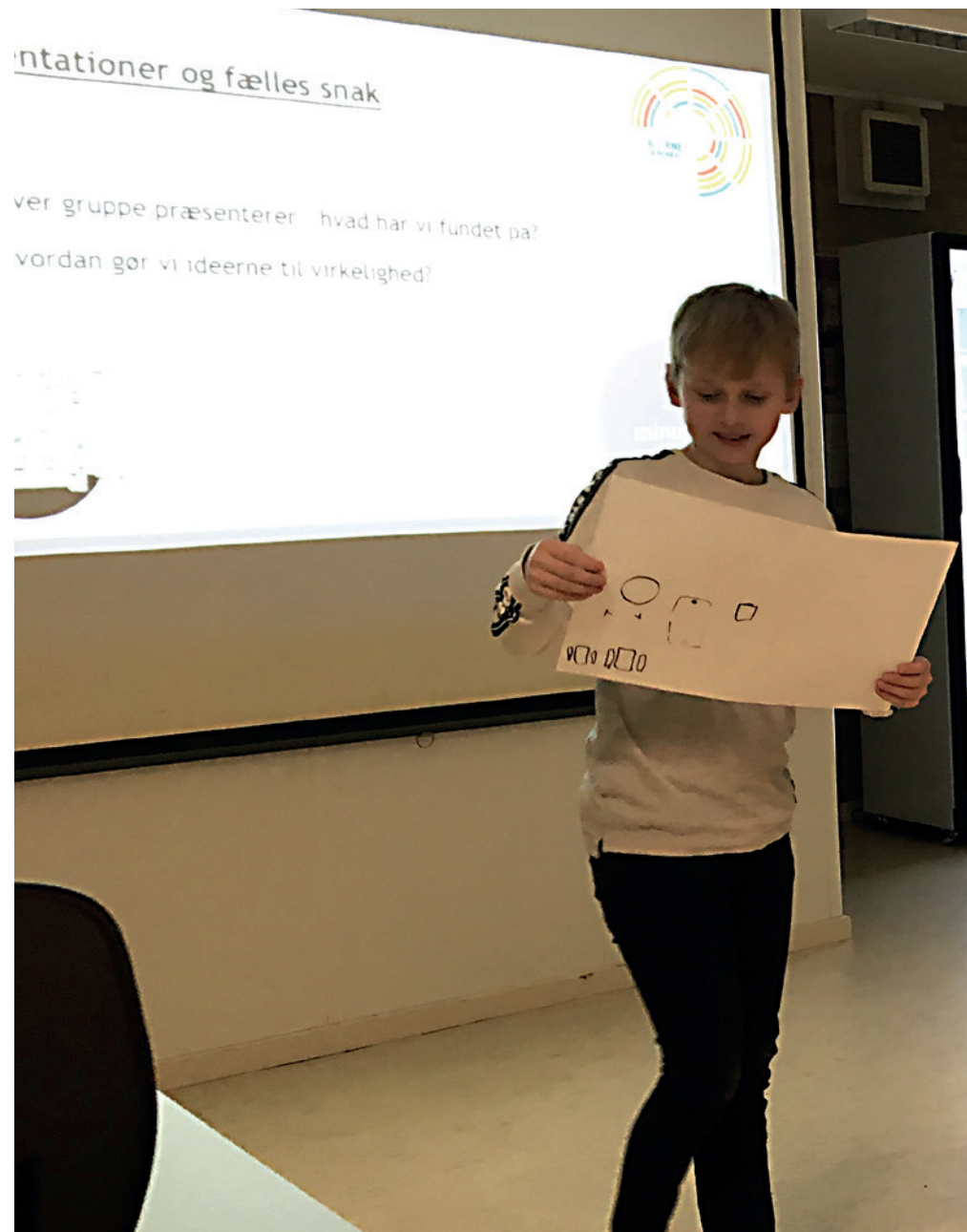
CASE

Fotosafari for børnedemokrater og afdelingsbestyrelse i Odense

I Elmelunden gennemførte afdelingsbestyrelsen, børnedemokraterne og driftsmedarbejderen Jesper en fælles fotosafari for at få børnenes perspektiv på boligområdet. På fotosafarierne fotograferede børnedemokraterne både de "gode steder" og de "mindre gode steder" i området.

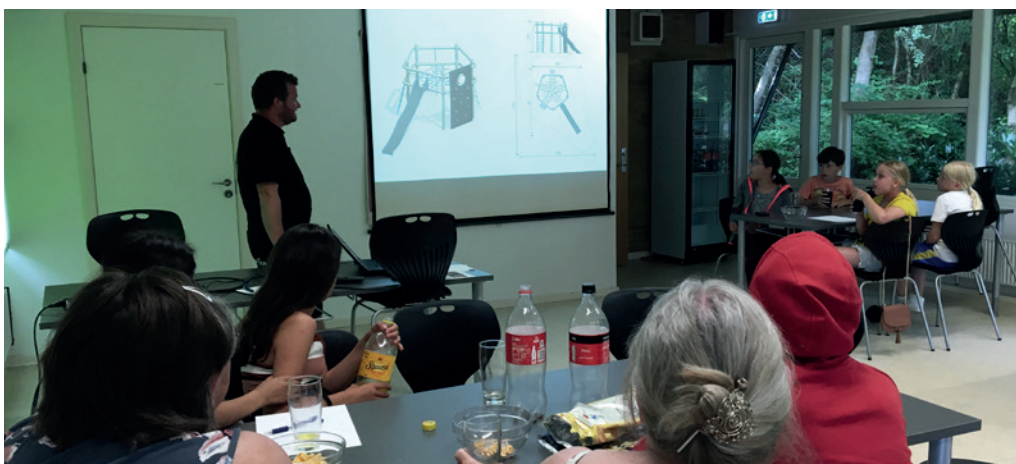
Børnedemokraterne fremlagde herefter deres billeder for afdelingsbestyrelsen og Jesper. Her fortalte de om, hvorfor nogle steder i boligområdet er 'gode', og andre er 'mindre' gode.

På et efterfølgende børnemøde drøftede de tre parter hvordan de steder, som børnedemokraterne havde udpeget som "mindre gode", kunne forbedres og fx medvirke til at fremme fællesskabet i området. Efter en konstruktiv dialog var der enighed om at arbejde på at forbedre en eksisterende legeplads og at opsætte trampoliner.

Jesper indhentede derfor en række tilbud på både legepladser og trampoliner. Tilbuddene, inklusiv pris, blev drøftet og kvalificeret på et børnemøde, hvor igen både børnedemokrater, afdelingsbestyrelse og Jesper deltog. Børnedemokraterne og Jesper udarbejdede herefter i samarbejde en ansøgning til en pulje i CIVICA, og har efterfølgende fået midler til nye trampoliner i området. Samtidig har afdelingen afsat midler til en ny legeplads i boligområdet i budgettet for 2020.

“ Børnedemokratiet er en helt naturlig forlængelse af beboerdemokratiet. Og det kan være enormt inspirerende at høre børnene fortælle om deres idéer og ønsker for vores fælles boligområde.

Vicki Jørgensen,
afdelingsbestyrelsen i Elmelunden

BØRNEDEMOKRATIET I ELMELUNDEN

Tovholder:
Ejendomsmester Jesper Nielsen

Boligorganisation	Civica
Afdeling	Elmelunden
Antal lejemål	206
Antal beboere	397
Antal faste børnedemokrater	11

GRUND 4

Nye og styrkede samarbejder

Børnedemokratiet kan give anledning til nye samarbejder og til at styrke allerede eksisterende samarbejder og netværk. Det gælder internt og på tværs af bolig- og lokalområdet. Udover afdelingsbestyrelsen kan børnedemokratiet også samarbejde med fx boligorganisation, skole, fritidsklub, politi, borgmester, kommune og forskellige virksomheder.

“ Vi samarbejdede med borgmesteren om at få en tilladelse til vores skovlegeplads. Det var fedt, at han ville hjælpe os videre med vores idé.

Khalila,
børnedemokrat i AKB Ved Milestedet

HVORFOR ER NYE OG STYRKEDE SAMARBEJDER VIGTIGT?

Børn får specialiseret praksisviden

I samarbejdet med forskellige parter i og udenfor boligområdet kan børnedemokraterne tilegne sig ny og specialiseret praksisviden om forskellige forhold. Fx om legepladser, sikkerhed, affald og ikke mindst demokrati. Det kan samtidig være med til at kvalificere de beslutninger, som børnedemokraterne træffer.

Boligområdet får adgang til nye fagkompetencer og 'ekstra hænder'

Samarbejdspartnerne kan bidrage med både faglig viden, planlægning og/eller praktisk hjælp ved børnedemokratiets aktiviteter. Fx kan IT-medarbejderen i boligorganisationen hjælpe til ved en LAN-dag, mens SFO-lederen kan skaffe adgang til lån af pc'er. Boligområdet kan også nyde godt af det udvidede netværk i andre situationer fremadrettet.

CASE

Ekskursion til Christiansborg i samarbejde med lokal skole i Rødovre

I AKB, Ved Milestedet har man et godt samarbejde med den lokale skole (Hendriksholm skole). Skolen ligger tæt op ad boligområdet, og alle børnedemokraterne går der. Det var derfor oplagt at samarbejde med skolen om en ekskursion til Christiansborg for bl.a. at styrke børnedemokraternes viden om det danske demokrati i praksis. Driftsmedarbejder Søren og leder af skolens SFO/Klub planlagde derfor en fælles tur for børnedemokraterne og to 6.klasser.

Børnedemokraterne og eleverne blev vist rundt af de to folketingspolitikere Morten Bødskov (S) og Stine Brix (Ø). Undervejs fortalte politikerne fx om den danske grundlov og om tidligere danske statsministre, som der hænger billeder af i Vandrehallen på Christiansborg.

Børnedemokraterne og eleverne overværede også en debat i folketingsalen.

Tilslut indgik børnedemokrater og elever selv i en dialog med Morten Bødskov, tidligere justitsminister og nuværende skatteminister. På børnenes initiativ blev der bl.a. debatteret maskeringsforbud, ytringsfrihed og hjemsendelse af børn.

“ Det var spændende at tale med politikerne – også om de emner, vi var uenige om.

Mina,
børnedemokrati i AKB Ved Milestedet

“ Børnene bruger meget tid i skolen og i deres boligområde. For at skabe de bedste rammer for dem, så er der helt naturligt behov for et godt samarbejde på tværs, og det bidrager børnedemokratiet til.

Per Bent Andersen,
SFO/Klubleder på Hendriksholm Skole

BØRNEDEMOKRATIET I AKB VED MILESTEDET

Tovholder:
Ejendomsleder Søren Lillevang

Boligorganisation	AKB, Rødovre
Afdeling	AKB Ved Milestedet
Antal lejemål	456
Antal beboere	1.400
Antal faste børnedemokrater	9

DANMARKS FØRSTE FÆLLES BØRNEDEMOKRATIDAG I ODENSE

I slutningen af 2018 mødtes børnedemokrater, driftsmedarbejdere og en række andre parter fra projekt børnedemokrati til Danmarks første fælles børnedemokratidag. Børnedemokraterne præsenterede deres børnedemokrati, inspirerede hinanden og deltog i demokratiske samtaler. Dagen var med til at skabe nye relationer og styrke fællesskabet på tværs af både børn og voksne og på tværs af boligorganisationer og boligafdelinger.

GRUND 5

Fællesskaber på tværs

Børnedemokrati kan være med til at skabe nye fællesskaber både internt og på tværs af bolig- og lokalområdet. Fællesskaberne går også på tværs af bl.a. alder, køn, positioner og andre forskelligheder. Børnedemokrati er et tværgående fællesskab, hvor børn, driftsmedarbejdere, øvrige beboere og samarbejdspartnere samles om fælles interesser og aktiviteter for at udvikle boligområdet.

“

Jeg har lært en masse nye fra afdelingen at kende fx de andre børnedemokrater, Tommy og Jørgen (red. driftsmedarbejderne) og dem fra afdelingsbestyrelsen.

Markus,
børnedemokrat i Håndværkerparken

HVORFOR ER FÆLLESSKABER PÅ TVÆRS VIGTIGT?

Børn bliver en del af konstruktive fællesskaber

Børnedemokrater kan opleve at indgå i konstruktive, sunde og positive fællesskaber med andre børn og ansvarsfulde voksne fra deres bolig- og lokalområde. Det kan være med til at forebygge, at børn søger mindre sunde fællesskaber. Børnedemokraterne kan også udvikle venskaber med hinanden, som de kan få glæde af både i og udenfor boligområdet.

Bolig- og lokalområde øger sammenholdet på tværs

Børnedemokrati kan give mulighed for, at forskellige parter fra bolig- og lokalområdet i fællesskab arbejder for at gøre området til et endnu bedre sted at bo. Det kan medvirke til at styrke tolerancen og sammenhængskraften både internt og på tværs af bolig- og lokalområdet.

Borgmester, professionel fodboldspiller og SFO-leder sammen om børnedemokrati i Rødovre

I AKB Ved Milestedet gjorde man de første erfaringer med børnedemokrati for mere end fem år tilbage. Siden da har driftsmedarbejderen Søren, i samarbejde med bl.a. afdelingsbestyrelsen og SFO- og klublederen fra den lokale skole (Hendriksholm skole), gennemført en lang række børneinddragende aktiviteter. Fx ekskursioner, børnemøder og møder med beslutningstagere.

Børnedemokraterne har også afholdt flere succesfulde arrangementer for boligområdets øvrige børn og voksne. Fx halloween og indvielse af en naturlegeplads. Aktiviteterne er blevet gennemført i fællesskab med børnedemokratiets parter. Ved indvielsen af naturlegepladsen deltog fx Rødovres borgmester Erik Nielsen og børnedemokratiets protektor, den tidligere professionelle fodboldspiller, Daniel Agger.

Børnedemokraternes forældre har løbende støttet op om børnenes arrangementer. Her ses de stolte forældre sammen med et medlem fra afdelingsbestyrelsen, efter at de på vegne af deres børn modtog KAB-prisen 2017. Prisen uddeles til beboere, der gør en positiv forskel for deres boligområde. Børnedemokraterne selv var på ekskursion til børnedemokratiet i Aalborg, og sendte derfor deres forældre for at modtage prisen.

AKB Ved Milestedets første børnedemokrater er nu blevet udnævnt til "Børnedemokratiambassadører" for bl.a. den næste generation af børnedemokrater.

“ Mit barn har fået nye venner i boligområdet på grund af børnedemokratiet. Og så har han lært, at han også kan være med til at bestemme, hvordan tingene skal være.

Bartool Al-Ani,
forælder til børnedemokrat i AKB Ved Milestedet

OM BØRNEDEMOKRATIAMBASSADØRER

Erfarne børnedemokrater kan udnævnes til "Børnedemokratiambassadører", som kan fungere som rollemodeller både i og udenfor boligområdet. I boligområdet kan de videregive deres erfaringer til nye børnedemokrater og derved medvirke til at sikre et eventuelt generationsskifte i børnedemokratiet. Samtidig kan de hjælpe driftsmedarbejderne med aktiviteterne for de "nye" børnedemokrater. Udenfor boligområdet kan de sprede viden om børnedemokrati ved fx at holde oplæg på konferencer. Børnedemokrati-ambassadørrollen kan også medvirke til at fastholde erfarne børnedemokrater i børnedemokratiet.

GRUND 6

Arbejdsglæde og nye kompetencer til driftsmedarbejdere

Via børnedemokrati får driftsmedarbejderne en ny mulighed for at skabe relationer, samarbejde og fællesskab med børn, beboere og andre i bolig- og lokalområdet. Samtidig får driftsmedarbejderne mulighed for at bringe andre færdigheder i spil, end de er vant til. Samlet set kan det være både sjovt, levende og lærerigt for driftsmedarbejdere at arbejde med børnedemokrati.

“ Det er en af de traditionelle dyder for driftsmedarbejderne at have en god kontakt med beboerne. Og det er børnedemokratiet en rigtig god anledning til.

Ole Nielsen,
direktør i Himmerland Boligforening,
medlem af børnedemokratiets advisory board

HVORFOR ER ARBEJDSGLÆDE OG NYE KOMPETENCER I BØRNEDEMOKRATIET VIGTIGT?

Børn får en positiv relation til driftsmedarbejderne

Glade og engagerede driftsmedarbejdere spiller en afgørende rolle for børnedemokraternes lyst til at deltage, og for at der opstår et godt samarbejde. I børnedemokratiet kan børnedemokraterne og driftsmedarbejderne udvikle gode og sunde relationer til hinanden, som de også kan få glæde af i hverdagen i boligområdet.

Boligområdet får endnu mere kompetente driftsmedarbejdere

Børnedemokrati er en ny og anderledes arbejdsopgave for driftsmedarbejderne, som giver både nye udfordringer og muligheder. Driftsmedarbejderne kan tilegne sig og anvende andre kompetencer end i deres øvrige opgaver. Samtidig giver børnedemokratiet mulighed for at danne nye samarbejdsrelationer i og udenfor boligområdet.

CASE

Glade og engagerede viceværter i Slagelse

I Håndværkerparken har børnedemokratiet givet driftsmedarbejderne Tommy og Jørgen nye muligheder for at knytte bånd til områdets børn, deres forældre og øvrige beboere.

Der er flere forhold, der motiverer Tommy og Jørgen i arbejdet med børnedemokrati, og som medvirker til at skabe glæde i arbejdslivet. Fx at følge børnedemokraternes udvikling, at få deres perspektiv på boligområdet samt selve samværet med børnene. Samtidig er det også bare herligt, når børnene hilser højt på Tommy og Jørgen, når de møder dem i og udenfor boligområdet.

Tommy og Jørgen oplever samtidig, at børnedemokrati er en positiv udfordring i arbejdslivet. De bruger andre kompetencer, end de er vant til og udvikler også nye færdigheder. Fx at tale og samarbejde med børnene og deres forældre, at finde på kreative måder at afholde børneinddragelsesaktiviteter på, og at forsøge at imødekomme børnedemokraternes idéer på den bedst mulige måde.

“ Det er jo helt enormt at se, hvor meget børnene har rykket sig allerede i løbet af de gange, vi har mødtes.

Jørgen Graversen,
vicevært i Håndværkerparken

Børnedemokratiet har også givet Tommy og Jørgen nye samarbejdspartnere uden for boligområdet. Fx en lokal brandinspektør samt driftsmedarbejderne fra de andre boligafdelinger, der arbejder med børnedemokrati.

GRUND 7

Mindre uro og hærværk

Børnedemokratiet kan medvirke til, at børnedemokraterne oplever et større ansvar for deres boligområde. Samtidig får børnedemokraterne en positiv relation til driftsmedarbejderne og indblik i deres arbejdsopgaver. Tilsammen kan det forebygge, at der fx males graffiti, smides affald, og at ting eller faciliteter beskadiges.

“ Det giver ejerskab, når man selv har været med til at bestemme tingene. Og vi kan mærke at børnedemokraterne føler et ansvar for deres egne tiltag.

Jesper Nielsen,
ejendomsmester i Elmelunden

HVORFOR ER MINDRE URO OG HÆRVÆRK VIGTIGT?

Børnene bliver stolte af deres boligområde

Et trygt og velholdt boligområde kan gøre både børnedemokrater og øvrige beboere glade og stolte over at bo der. Det kan også bidrage til at give boligområdet et godt image udadtil, som igen kan være med til at forstærke børnenes stolthed over området.

Boligområdet kan spare tid og penge

Børnedemokraternes indflydelse på boligområdet kan medvirke til, at børnene samt deres venner og forældre passer (endnu) bedre på området. Det kan spare boligafdelingen for udgifter og give driftsmedarbejderne en 'lettere' arbejdsdag, med mere tid til andre driftsopgaver.

CASE

Børn får ejerskab for robotplæneklippere i Odense

I boligafdelingen Elmelunden "legede" området børn i en periode med afdelingens 11 nyanskaffede robotplæneklippere og forhindrede dem i at klippe de grønne arealer. Legen førte også til, at nogle plæneklippere blev beskadiget. I samarbejde med en lokal kommunikationsvirksomhed (STEP) arrangerede driftsmedarbejderen Jesper derfor en workshop for børnedemokraterne, hvor de skulle dekorere og navngive robotplæneklipperne.

Formålet med workshoppen var at give børnedemokraterne ejerskab til robotplæneklipperne, og således at få både børnedemokraterne og boligområdets øvrige børn til at passe bedre på dem fremover.

Børnedemokraterne og Jesper præsenterede de flotte robotplæneklippere ved en festlig fernisering for områdets beboere. Der blev her serveret mad og drikke fra en pølsevogn kørt ind til lejligheden. Ved ferniseringen deltog bl.a. Civicas direktør, formanden for organisationsbestyrelsen, leverandøren af plæneklipperne og kommunikationsvirksomheden.

Det er nu snart to år siden, at børnedemokraterne dekorerede robotplæneklipperne, og siden da har de fået lov at køre i fred og 'passe deres arbejde'.

“ På robotmalerdagen gjorde vi plæneklipperne mere livlige med vores fantasi, og så lærte vi en masse nye mennesker at kende her fra afdelingen.

Dionne,
børnedemokrat i Elmelunden

OM URO OG HÆRVÆRK I BOLIGAFDELINGERNE

I boligafdelingerne i projekt børnedemokrati har der ingen steder været hærværk på de fornyelser af boligområdet, som børnedemokraterne har været med til. Det gælder legepladser i AKB Ved Milestedet i Rødovre, bålplads i Håndværkerparken i Slagelse og robotplæneklippere i Elmelunden i Odense.

GRUND 8

Fornyelse af boligområdet

Børnedemokraterne kan være med til at forny boligområdet gennem konkrete fysiske og sociale tiltag. Børnedemokraterne kan således gennem deres engagement bidrage til, at boligområdet fremstår både moderne og også appellerer til børn.

“ Det var godt at få børnedemokraternes idéer til legepladser, det er jo ikke de voksne, der ved, hvad børnene kan lide.

Mikael Jakobsen,
inspektør i Himmerland Boligforening

HVORFOR ER FORNYELSE AF BOLIGOMRÅDET UDVIKLET AF BØRN VIGTIGT?

Børnenes behov afspejles i boligområdet og skaber glæde

Børnedemokratiet inddrager løbende børnedemokraterne i udviklingen af boligområdet. Det giver mulighed for, at boligområdets udformning og aktiviteter afspejler børns ønsker og behov. Det kan samtidig give børnedemokraterne glæde at opholde sig i området, når de selv har været med til at forme det.

Boligområdet kan blive mere attraktivt for alle

Etablering af børnedemokrati kan sende et klart signal til omverdenen om, at det også er børnenes boligområde, og at børn tages alvorligt. Det kan gøre boligområdet til et mere attraktivt sted at tilflytte for fx børnefamilier. Samtidig kan børnenes idéer og indflydelse medvirke til at boligområdet fremstår (endnu) mere tidssvarende.

Børnedemokrater udvikler og former boligområderne

Eksempler på fornyelser af boligområderne gennemført i projekt børnedemokrati.

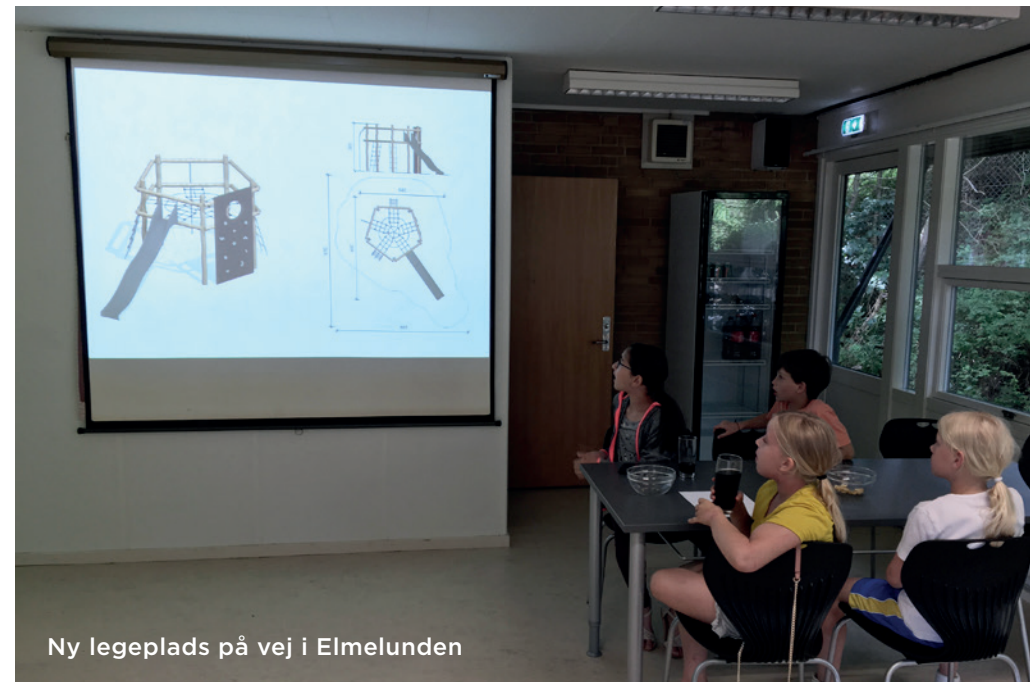
Naturlegeplads i AKB, Ved Milestedet

Forberedelse af skraldekampagne i AKB, Ved Milestedet

Dekorede og navngivne robotplæneklippere i Elmelunden

Ny legeplads på vej i Elmelunden

Suttetræ i Håndværkerparken

Sankthansheks i Kanalkvarteret

LAN-dag i Håndværkerparken

Loppemarked i Kanalkvarteret

Bag om børne- demokrati

Beboerdemokratiet er et bærende element i den almene boligsektor i Danmark. I internationalt perspektiv betragtes det som et af de mest vidtgående, hvad angår beboernes formaliserede rettigheder og muligheder for medbestemmelse. På trods af dette er børn meget sjældent en del af beslutningsprocesserne i de almene boligområder. Det er på denne baggrund børnedemokratiet blev til.

“ Vi tror på, at børn er eksperter i eget liv, og derfor er det oplagt for boligområderne at inddrage dem i, hvordan man skaber et godt sted at bo for børn.

Stine Konradi,
projektleder, Konradi - liv i og mellem husene

Børnesyn

I børnedemokratiet betragtes børn som eksperter i eget liv. De opfattes som kompetente, handlekraftige og som ligeværdige medborgere med en grundlæggende ret til medbestemmelse, også der hvor de bor.

Kendetegn ved børnedemokrati i almene boligområder

Projektets erfaringer og resultater har givet anledning til udvikling af en række kendetegn, man kan tage udgangspunkt i, når man arbejder med børnedemokrati i almene boligafdelinger. Formålet med kendetegnene er at sikre en vis demokratisk standard, og at børn opnår reel medbestemmelse. Kendetegnene er:

- 1 / Alle børn på 9-13 år⁵, der bor i boligafdelingen, skal have mulighed for at deltage.
- 2 / Børnedemokratiet skal minimum afholde fire børneinddragelsesaktiviteter pr. år for minimum 5-7 faste børnedemokrater.
- 3 / Børneinddragelsesaktiviteternes karakteristika er, at børn skal opleve at blive a) informeret, b) spurgt til råds og at have c) truffet beslutninger i en periode på et år.⁶

OM BØRNEINDDRAGELSESAKTIVITETERNES KARAKTERISTIKA

Børneinddragelsesaktiviteternes karakteristika (punkt 3 ovenfor) bygger på sociologen Roger Harts deltagelsesstige.⁷ Den visualiserer, at inddragelsen af børn kan ske på forskellige niveauer (forskellige trin). Hvert trin opad stigen illustrerer en øget grad af medbestemmelse for børnene. Børneinddragelsesaktiviteternes karakteristika (a, b og c) repræsenterer netop forskellige grader af medbestemmelse.

5/ Gruppen har en tilpas alder til at forstå og interessere sig for børnedemokrati og til at samles om samme type af børneinddragelsesaktiviteter.

6/ De tre karakteristika behøver ikke være til stede under samme aktivitet, men skal være repræsenteret over en periode på et år for at sikre at børnene opnår reel medbestemmelse.

7/ Hart, 1992; 1997 & Børnerådet: Om børneinddragelse – generelle betragtninger.

OM BØRNEDEMOKRATI I ET INTERNATIONALT PERSPEKTIV

Børnedemokrati kan være med til at sikre, at Danmark følger de internationale retningslinjer for børns grundlæggende rettigheder, som er vedtaget med FN's Børnekonvention, og som Danmark tiltrådte i 1991. Børnedemokrati kan særligt medvirke til, at opfylde konventionens artikel 12 og 13 om børns ret til medbestemmelse og ytringsfrihed. Samtidig kan børnedemokrati bidrage til opfyldelse af FN's verdensmål fra 2015, der har fokus på social og bæredygtig udvikling, også for børn. Her kan børnedemokrati særligt bidrage til at indfri verdensmål 10, 11 og 16 i forhold til repræsentativitet i politiske beslutningsprocesser.⁸

8 / Nærmere bestemt delmål 10.2: "Inden 2030 skal enhver, uanset alder, køn, handicap, race, etnicitet, oprindelse, religion eller økonomisk eller anden status, i højere grad inddrages i sociale, økonomiske og politiske beslutninger," delmål 11.3: "Inden 2030 skal byudvikling gøres mere inkluderende og bæredygtig og kapaciteten skal øges til en inddragende, integreret og bæredygtig boligplanlægning og styring i alle lande." og delmål 16.7: "Der skal sikres lydhøre, inkluderende, deltagerbaserede og repræsentative beslutningsprocesser på alle niveauer."

PROJEKT BØRNEDEMOKRATI VANDT FAGPRIS

I 2017 vandt projektet fagprisen for bedste beboerdemokratiske projekt i den almene boligsektor. Projektet modtog prisen på de Almene Boligdage, hvor det var indstillet af en fagjury og høstede flest stemmer blandt deltagerne. Samtidig afholdt projektet en velbesøgt workshop med mere end 50 deltagere. Holdet bag workshoppen bestod af både børnedemokrater, direktører, SFO/klub-leder, afdelingsbestyrelsesformand, ejendomsleder og projektledelsen.

Om børnedemokratiets fremtid

Resultaterne af udviklingsprojektet bekræfter de gode resultater fra pilotprojektet. Det viser, at det er muligt at skabe et børnedemokrati, som sikrer børns ret til at blive hørt og inddraget i de demokratiske beslutninger i de almene boligområder. Resultaterne viser samtidig, at det er muligt at etablere børnedemokrati i boligorganisationer og boligafdelinger med forskellige karakteristika såsom størrelse, beboersammensætning, driftsstruktur og muligheder for samarbejde med lokalområdet.

Igennem hele projektperioden har der været interesse for og efterspørgsel efter børnedemokrati fra andre almene boligorganisationer og -afdelinger. Det kan samtidig konstateres, at der fortsat er et potentiale for udbredelse. Børnedemokrati er imidlertid ikke en vant opgave i den almene boligsektor, og derfor vurderes det, at der er behov for et samlet initiativ, der kan igangsætte og understøtte udbredelsen i boligorganisationerne og boligafdelingerne.

“ **Som borgmester i Rødovre Kommune har det været en stor glæde, at følge de mange spændende projekter, som er opstået om børnedemokratiet i Kærene (red. AKB Ved Milestedet). Ved at børn og unge bliver inddraget og hørt om deres behov og ideer til hvad et godt boligområde kan være at vokse op i – opstår der et meget værdifuldt medansvar og ejerskab for “deres sted”.**

Erik Nielsen,
borgmester i Rødovre Kommune

“ **Jeg håber, at de også får børnedemokrati andre steder, for det er rigtig sjovt at være børnedemokrat.**

Cecilie,
børnedemokrat i Håndværkerparken

Vision og målsætning

Det er visionen, at der sikres en videreudbredelse og en permanent forankring af børnedemokrati i den almene boligsektor. Målsætningen er, at endnu flere børn får en stemme der, hvor de bor og at børnedemokrati kan bidrage til at skabe endnu mere velfungerende boligområder. Konkret er det planen, at børnedemokrati videreudbredes, så et større antal boligorganisationer og boligafdelinger etablerer børnedemokrati, og derved får glæde af børnedemokratiets mange positive effekter.

Derfor arbejder Boligselskabet AKB, Rødovre og Konradi - liv i og mellem husene netop på et samlet initiativ til udbredelse i den almene sektor, for at sikre børnedemokratiets fremtid.

Hvis du vil vide mere

Erfaringen viser, at den igangsættende og understøttende funktion, via personlig kontakt til både boligorganisationer og -afdelinger, som har været indbygget i projektet, har stor betydning for et vellykket børnedemokrati. Du er derfor altid meget velkommen til at kontakte os for yderligere information eller inspiration.

Søren Lillevang
ejendomsleder
sl@kab-bolig.dk
AKB Ved Milestedet,
AKB, Rødovre

Stine Konradi
projektleder
stine@konradi.nu
Konradi - liv i og mellem
husene

OM PRAKSISVÆRKTØJ TIL BØRNEDEMOKRATI

Som resultat af projektet er der udviklet en række praksisværktøjer til etablering og gennemførelse af børnedemokrati. Praksisværktøjerne består af inspirations- og vidensmateriale og udgøres af korte film, vejledninger, tjeklister og skabeloner. Målgrupperne er både beslutningstagere, driftsmedarbejdere, børn og samarbejdspartnere til børnedemokratiet. Praksisværktøjerne er samlet på hjemmesiden www.bornedemokrati.dk, og er gratis tilgængelige for alle.

Litteraturhenvisninger

Aage, Hans (1994). Demokrati i økonomisk belysning, Nationaløkonomisk Tidsskrift, Bind 132.

Børnerådet (2016). Håndbog i børneinddragelse.

Camilla Mehlsen og Rune Lamberth (2014). Inspirationskatalog - en kortlægning af hvad medbestemmelse og ansvar betyder for børn og unge.

Ditte Bjarnild (2012). Fra Hærværk til Netværk - afsluttende evaluering, Lejerbo København.

FN (1989). Børnekonventionen. Tiltrådt af Danmark i 1991.

FN (2015). Transforming our World: The 2030 Agenda for Sustainable Development.

Frederiksen, Andreas Hjorth m.fl., (2018). Hvem sagde ung og uengageret? Nye perspektiver på unges demokratiske deltagelse. Tænk tanken Mandag Morgen.

Koch, Hal (1995). Hvad er demokrati? 5. Oplag, Gyldendal.

LG Insight (2008). Den kriminalpræventive indsats i Københavns Kommune - Vurderinger og anbefalinger.

Maria Bruselius Jensen (2018). Børn og unges deltagelse i samfundets fællesskaber, januar 2018, CeFu.

Projekt børnedemokratis nyhedsbrev nr. 1 (2018). Børnedemokratiet blomstrer på tværs af landet.

Projekt børnedemokratis nyhedsbrev nr. 2 (2019). Danmarks første børnedemokratidag.

SocialRespons (2019). Børnedemokraternes tanker om børnedemokratiet. Statusnotat 4 - Inddragelse af børn i almene boligområder via børnedemokrati (del II) - Udvikling, test og forankrings - praksisværktøj til Børnedemokrati (2017-2019).

Trine Beckett (2018). Børn gør voksne klogere, januar 2018, EVA.

VIVE (2018). Børn og unge i Danmark - Velfærd og trivsel 2018.

12 Byer, 2017: Børn bygger byen - Digitale og praktiske lærings- og inddragelsesmetoder i det byggede miljø. BL - Danmarks Almene Boliger, Lokale og Anlægsfonden og det almene administrationsselskab BO-VEST.

Flere børn i den almene boligsektor har et børneliv med større udfordringer end andre danske børn (VIVE 2018). De er i en udsat position, som de risikerer at blive fastholdt i på længere sigt. Samtidig er børnene i dag ikke en del af beboerdemokratiet. Erfaringerne viser, at børnedemokrati kan bidrage til et løft af børnene i de almene boligområder og gøre dem til en del af beboerdemokratiet. Børnedemokratiet styrker børnenes selvværd, kompetencer og oplevelse af at være ligeværdige parter i (lokal) samfundet og bidrager samtidig til en positiv udvikling i boligområderne.

Inspirationshæftet formidler erfaringer og resultater opnået i projekt Børnedemokrati fra 2015 til 2019. Inspirationshæftet er bygget op omkring otte gode grunde til at indføre børnedemokrati, og giver viden om de mange fordele, som det kan medføre. Hæftet lægger sig i forlængelse af inspirationshæftet "Børnedemokrati i almene boligområder - erfaringer fra AKB Ved Milestedet" fra 2016, som præsenterede de første praksiserfaringer med børnedemokrati.